

نفوذ ایران در افغانستان: کمیته امداد امام خمینی

تحقیق و نوشته از "احمد مجیدیار" و "علی آفونه"

تصحیح و بازنویسی با اصطلاحات دری افغانستان ولی احمد نوری

این تحقیق نخستین شماره از سلسله مقالات "چشم انداز خاورمیانه" است که به نفوذ فزاینده ایران در افغانستان می پردازد. در حالیکه ایالات متحده آمریکا مشغول مبارزه با طالبان است، جمهوری اسلامی ایران با بهره گیری از "قدرت غیر نظامی" خود میکوشد برای مقابله با نفوذ ایالات متحده در افغانستان، حمایت افکار عمومی را بدست آورد. این چشم انداز خاور میانه به بررسی فعالیت های کمیته امداد امام خمینی می پردازد که نه تنها یک مؤسسه خیریه ایرانی فعال در افغانستان، بلکه ابزاری است با هدف پیشبرد مقاصد سیاسی و عقیدتی جمهوری اسلامی ایران در منطقه. از اواسط سال ۱۳۷۲، کمیته امداد امام خمینی در افغانستان هر سال بودجه خود را افزوده و افغان های بیشتری را پوشش داده است که این خود تهدید روز افزون برای منافع امریکاست. برای موفقیت در افغانستان، امریکا نه فقط باید روی نیروی قدرتمند نظامی، بلکه روی یک رهنمود همه جانبه "قدرت غیر نظامی" نیز تکیه کند. عملیات "آزادی پایدار" - "جنگ افغانستان" - اکنون طولانی ترین جنگ تاریخ امریکا شده، تعداد تلفاتش در حال افزایش و از آن رو حمایت مردم به کاهش است. اما امریکا تنها بازیگر این میدان نیست. وزارت خارجه و دفاع امریکا کوشش زیادی کردند تا اعضای پیمان آتلانتیک را قانع کنند که به افغانستان نیرو بفرستند و در جنگ با طالبان به شیوه ای عمل کنند که بتواند به موفقیت امریکا کمک کند.

علاوه بر نیروهای ائتلاف بین المللی، پاکستان، چین، و ایران نیز در افغانستان فعالند و گاه در جهت خلاف اهداف امریکا عمل میکنند. مقامات رسمی امریکا نیز پی در پی نگرانی خود را نسبت به ارسال اسلحه از سوی ایران برای طالبان اعلام میکنند. دنیس بلر، رئیس سازمان اطلاعات ملی امریکا، به کمیته منتخب سنا در امور اطلاعاتی گفت: "ایران پنهانی برای شورشیان افغان اسلحه ارسال میکند، در حالیکه موضع علنی اش حمایت از دولت افغانستان است." ۱

در حالیکه اردو و سازمان های اطلاعاتی امریکا توجه خود را بر نیروی نظامی ایران متمرکز میکنند، در باره نیروی غیر نظامی آن که به وسیله کمیته امداد امام خمینی هماهنگ میشود کمتر حرف میزنند. کمیته امداد امام خمینی یکی از مهمترین چندین سازمانی است که از سوی دولت ایران تأمین مالی شده و در افغانستان فعالیت میکنند. اگرچه هدف ظاهری آن رساندن کمکهای انسان دوستانه به محرومان و مستضعفان است، ولی با داشتن سی هزار افغانی در فهرست حقوق بگیرانش ۲ و دهها هزار نفر دیگری که غیر مستقیم از آن کمک میگیرند، بزرگ ترین سازمان خیریه ایران است که عملاً در پی کمک به پیشبرد مقاصد عقیدتی و سیاسی ایران در افغانستان، ترویج مذهب شیعه، و تحریک احساسات ضد امریکایی است.

سوابق

آیت الله خمینی در سال ۱۳۴۲ بمک پیروانش مخفیانه سازمان خیریه ایرا تشکیل داد تا همزمان به خانواده های زندانیان سیاسی و به فعالیت هاییکه برای سرنگونی شاه میشد کمک مالی کند. سال ها بعد، زمانیکه وی در کار تحکیم پایه های انقلاب بود این سازمان را با نام کمیته امداد امام خمینی در ۱۴ حوت ۱۳۵۷ رسماً تأسیس کرد. ۳

هم اکنون، قانون کمیته امداد، این کمیته و اموال آن را زیر نظر رهبر انقلاب قرار میدهد و هدف آنرا چنین بیان می کند: "ارائه خدمات حمایتی، معیشتی و فرهنگی برای نیازمندان و محرومان داخل و خارج کشور به منظور تأمین خود اتکایی، تقویت و رشد ایمانی با حفظ کرامت انسانی." ۴

ماده دیگری از اساسنامه این کمیته، آنرا مسئول "حمایت از نیازمندان خارج از کشور بر اساس سیاست های نظام جمهوری اسلامی ایران، در حد امکانات" می شمارد. ۵

از آنجا که این کمیته از کمکهای مالی دولت، کمکهای مردمی داخلی و خارجی، مالیات های مذهبی، و درآمدهای حاصله از برنامه های درآمد زای خود برخوردار است، ۶ و رسماً نیز به فعالیت هایی برای جمع آوری کمک های مالی در خارج از کشور می پردازد، از نظر مالی هیچ کمبودی ندارد. ۷

از نظر ساختار اداری، کمیته امداد شامل سه رکن است: شورای مرکزی، متشکل از نمایندگان ولی فقیه به ریاست آقای حبیب الله عسکر اولادی؛ دفتر سرپرستی امداد امام، به ریاست آقای حسین انواری؛ و واحد حسابرسی و بازرسی، به ریاست آقای ابوالفضل حاج حیدری. سرپرست کمیته امام که به مدت پنج سال به این سمت گمارده می

شود، در صورت تأیید شورای مرکزی میتواند شعبه های تازه ای برای این کمیته در داخل یا خارج کشور بگشاید یا شعبه ایرا منحل کند.^۸

ساختار کمیته امداد مانند تشکیلات دولتی ایران است و در هر ولایت، شهر، شهرستان، و بخشی دفتر دارد.^۹ کمیته امداد خمینی در انجام وظیفه عقیدتی خود در داخل ایران بسیار موفق بوده است. به عنوان نمونه، سال گذشته بسیاری از مردم مناطق محروم از ترس قطع شدن کمک هایی که از کمیته امداد دریافت می کنند از پیوستن به صف مخالفان دولت خودداری کردند. زیرا کمیته امداد از نظر مواد خوراکی، محل زندگی، تحصیلات و بهداشت به آنان کمک میکند. انواری در مصاحبه ای با فایننشال تایمز میگوید: "طبق اطلاعاتی که ما داریم هیچ یک از خانواده های تحت پوشش کمیته در تخریب های خیابانی پس از انتخابات مشارکت نداشته اند که طبیعی هم هست؛ اینها تحت تأثیر محبت ها و کمک های مالی مردم اند."^{۱۰}

رهبری فعالیت های کمیته امداد در خارج از ایران به عهده آقای محمد محمدی فرد، معاون هماهنگی امور بین الملل، آقای هادی دهباشی، مدیر کل امور اجرایی دفترهای خارج از کشور، و آقای حامد عظیمی، سرپرست اداره کل توسعه ارتباطات با ایرانیان و مجامع بین المللی است.^{۱۱} کمیته امداد امام خمینی همچنین در کشورهای آذربایجان، جزایر کومور، عراق، لبنان، سرزمین های فلسطین، سوریه، و تاجیکستان نیز فعال است.^{۱۲} فعالیت های کمیته امداد امام خمینی در افغانستان

دفتر کمیته امداد امام خمینی در افغانستان، به سرپرستی آقای مسعود اشکان^{۱۳}، فعالیت های خود را برای کمک به کودکان بی سرپرست، ناتوانان جسمی، و سالخوردگان متمرکز کرده است،^{۱۴} و در کنار آن، به توزیع مواد خوراکی، پتو، دیزل، و تشکیل صنف های آموزش کمپیوتر، تهیه قرصه های بدون مفا، و ارائه تسهیلات ازدواج به زوج های جوان و نیازمند نیز میپردازد.^{۱۵}

این سازمان همچنین با استفاده از شفاخانه ای در کابل، با گنجایش روزانه دوصد بیمار، خدمات صحتی در اختیار نیازمندان میگذارد و بعضی از مریضان را برای تداوی های پیشرفته تر به تهران میفرستد. کمیته امداد علاوه بر همه اینها، برای بزرگداشت مناسبت هایی چون سالروز انقلاب اسلامی، در گذشت امام خمینی، و ماه رمضان خدمات رایگان در اختیار عموم قرار می دهد.^{۱۶}

در حال حاضر، بیش از هفت هزار خانوار افغان، شامل حدود سی و دو هزار نفر، در فهرست دریافت کنندگان کمک مالی و آموزشی کمیته امداد قرار دارند (به جدول ۱ نگاه کنید)

اما انجام کارهای خیریه تنها هدف کمیته امداد نیست. این کمیته در افغانستان نیز، مانند لبنان و سرزمین های فلسطین، مشغول تبلیغ علیه دشمنان مشترکی چون امریکا و اسرائیل است. بعنوان نمونه، این کمیته در سالروز انقلاب اسلامی ایران مسابقه ای در سفارت ایران در کابل میان بیش از هزار نفر از افراد زیر پوشش خود در باره وصیت نامه الهی سیاسی امام خمینی برگزار کرد.^{۱۷}

کمیته امداد هر ساله با سازماندهی تشکیلات موقتی مانند "کمیته گرامیداشت روز قدس"، "شورای فرهنگی قدس"، یا "شورای فرهنگی حامیان قدس شریف" به برگزاری مراسم بزرگداشت روز قدس و اعلام همبستگی با مردم فلسطین و دیگر مخالفان اسرائیل می پردازد.^{۱۸}

در تظاهرات سال ۱۳۸۷ در حمایت از کودکان فلسطینی، که "تظاهرات خودجوش" خوانده شد، کودکان افغان به خبرنگاران گفتند کمیته امداد امام خمینی به آنها پول داده که به کودکان فلسطینی هدیه کنند. مریم، دختر دوازده ساله افغان به خبرنگاری پژواک افغان گفت: "ما به خواست کمیته امداد امام خمینی و برای کمک به کودکان فلسطینی به اینجا آمده ایم." بگفته لیل، سیزده ساله، کمیته امداد تظاهراتی نیز در برابر دفتر کمک رسانی سازمان ملل در افغانستان ترتیب داده بود.^{۱۹}

مقاصد پنهان سیاسی ایران از بزرگداشت روز قدس از دید رسانه های عمومی افغانستان پنهان نمانده و کابل پرس، که یک وب سایت خبری مستقل است، دولت ایران را به سوء استفاده از روز قدس برای پیشبرد "اهداف شیطانی" اش در افغانستان متهم کرده است.^{۲۰}

کمیته امداد امام خمینی کار خود را در افغانستان با گشایش دو دفتر در کابل در سال ۱۳۷۱ و یک دفتر در شهر شمالی مزارشریف در سال ۱۳۷۲ آغاز کرد. در فاصله سال های ۱۳۷۳ تا ۱۳۷۵ در شهر بامیان و ولسوالی یکاولنگ، از ولایت بامیان، که اغلب ساکنانش از شیعیان هزاره هستند شعبه های دیگری از کمیته امداد افتتاح شد. پس از تسخیر کابل به وسیله طالبان در سال ۱۳۷۵، کمیته دفترهای کابل خود را به پُل خُمری - مرکز ولایت بغلان و به ولسوالی پنجاب از ولایت بامیان منتقل کرد.^{۲۱}

در سال ۱۳۷۷، که طالبان به طرف شمال افغانستان پیشروی میکردند، کمیته امداد دفترهای خود در افغانستان را تعطیل کرد ولی همچنان از طریق کشور همسایه، تاجیکستان، به ارسال کمک به ولایات شمال افغانستان ادامه داد.^{۲۲}

پس از سقوط طالبان، دولت ایران بی درنگ صحنه را برای شروع یک زورآزمایی با استفاده از قدرت غیر نظامی

آماده کرد. آقای حسن کاظمی قمی، از فرماندهان نیروی قدس، سپاه و رابط حزب الله در لبنان، به عنوان جنرال قونسل ایران در هرات و برای هماهنگ کردن کمکهای ایران به افغانستان، باین کشور فرستاده شد. ۲۳

کمیته امداد امام خمینی دفترهای خود در کابل را باز افتتاح نمود، و در سال ۱۳۸۱، شعبه هایی نیز در هرات و نیمروز ۲۴ در غرب افغانستان دایر کرد و توانست منطقه پهنای از این کشور را که ساکنانش فارسی زبان و شیعه مذهب هستند زیر پوشش بگیرد. در سال ۱۳۸۲، رسانه های ایران خبر دادند که تنها در ولایت هرات چهل و چهار پروژه عمده زیر بنایی با پشتیبانی ایران در حال ساخت است. ۲۵

فعالیت های کمیته امداد در افغانستان در سال های اخیر پیوسته در حال رشد بوده و هر روز افغانهای بیشتری را زیر پوشش می گیرد (به شکل ۱ نگاه کنید). این سازمان، برای دستیابی به مناطق محروم پشتون نشین، پهنه فعالیت خود را به شرق و جنوب افغانستان نیز گسترده است. در سنبله ۱۳۷۶، کمیته امداد پنجاه تن مواد خوراکی به افغانستان فرستاد تا میان افغان هاییکه از توجه دولت مرکزی محروم مانده بودند و نیز افغان های قربانی حملات هوایی نیروهای ائتلاف در جنوب و ولایت قندهار تقسیم شود ۲۶ - و این جایی است که انگیزه ها میتواند آشکارا سیاسی باشد. سال گذشته نیز این کمیته کمکهای غذایی خود را میان ساکنان قندهار و جلال آباد، مرکز ولایت ننگرهار توزیع کرد. ۲۷

تا سال ۱۳۸۷، کمیته امداد امام خمینی چهل و پنج دفتر در سراسر افغانستان باز کرده بود. دفتر مرکزی کمیته امداد در کابل و سه شاخه اصلی اش در هرات، مزارشریف، و زرنج، مرکز ولایت نیمروز، قرار دارند. این کمیته همچنین دارای دو شعبه فرهنگی، سه مرکز صبحی، و سی و شش مرکز آموختن حرفه در افغانستان است. ۲۸ بودجه سالانه این کمیته امسال (۱۳۸۹) در مجموع شش فی صد افزایش یافته است. ۲۹ حجم این بودجه هرچند در برابر سنجش دیگر کمکهای جهانی به افغانستان رنگ می بازد، ولی بدون شک همین مقدار نیز تأثیر شایانی در تقویت نقش ایران در افغانستان دارد. در حالیکه دولت ایران بیش از دوصد و پنجاه هزار دالر کمک بلاعوض، و شاید دو برابر آن قرض در اختیار افغان ها گذاشته تا سیاستهای کلان ملی و ولایتی افغانستان را تحت تأثیر قرار دهد، کمیته امداد امام خمینی با کمک به رهبران محلی و حصص فقیرتر این کشور، که امکان دسترسی بان کمک های عمده را ندارند، این بخش از جامعه افغان را تحت تأثیر قرار داده و از پشتیبانی سیاسی شان برخوردار می شود. ۳۰

گفتنی است که کمیته امداد همه این مصارف را در حالی میکند، که کمترین کمکی در اختیار دو میلیون پناهنده افغان در داخل خاک ایران، که در شرایط سختی هم زندگی میکنند، نمیگذارد؛ ۳۱ به این دلیل ساده که جمهوری اسلامی در پی تأثیر گذاری بر این گروه از مردم افغان نیست.

نتیجه

پرزیدنت باراک اوباما و وزیر خارجه اش خانم هیلری کلینتن هر دو به اهمیت "قدرت غیر نظامی" اذعان دارند. خانم کلینتن، پیش از آغاز مأموریت خود بعنوان وزیر خارجه، در جلسه اخذ رأی اعتماد از اعضای کنگره آمریکا اظهار داشت: "ما باید از این چیزی که به "قدرت هوشمند" معروف شده است، یعنی از همه امکانات و ابزارهایی که در اختیار داریم، استفاده کنیم." ۳۲ در "طرز العمل امنیت ملی سال ۲۰۱۰" نیز هرچند اصطلاح "قدرت غیر نظامی" به کار نرفته ولی بارها به مفهوم آن اشاره شده است. در بخشی از طرز العمل آمده است: "رهبری معنوی ما در جهان در درجه نخست حاصل درستی سرمشقی است که ما برای جهان ساخته ایم - نه نتیجه تلاش در تحمیل آن بر دیگران." و در ادامه میگوید: "موفقیت ما در بده بگیر با دیگر کشورهای جهان در گرو هماهنگ کردن عناصر گوناگون قدرت آمریکا و استفاده مؤثر از همه آنهاست. قدرتهای سیاسی و اقتصادی ما باید ما را در جلوگیری از برخوردها کمک کند." ۳۳ قطعاً همان طوریکه پروفیسر جوزف نای در کتاب اثرگذارش، پیشگامی ناگزیر: تغییر ماهیت قدرت آمریکا، بر آن تأکید کرده، استفاده از قدرت غیر نظامی در کنار قدرت نظامی بخش مهمی از ستراتیژی اضلاع متحده را تشکیل میدهد. شاهد دیگر بر اهمیت نقش قدرت غیر نظامی در ستراتیژی آمریکا، تأکیدی است که وزارت خارجه آمریکا در سند "ستراتیژی ثبات منطقه ای در افغانستان و پاکستان" بر کمکهای عمرانی کرده است. ۳۴ ولی خطای آمریکا و ناتو در استفاده از قدرت غیر نظامی در افغانستان این است که گمان میکنند تنها بازیگران این میدان هستند، در حالیکه کشورهای دیگری چون ایران هم - که اگر طرف دعوا نباشند، حتماً رقیب هستند - ستراتیژی های چند وجهی خود را که ترکیبی از قدرت نظامی و غیر نظامی است به کار می برند. نیروهای نظامی آمریکا به خوبی آمادگی رویارویی با تهدیدهای قدرت نظامی را دارند، ولی در ستراتیژی کاخ سفید در مورد افغانستان هیچ اشاره ای به چگونگی برخورد آمریکا با نیروی غیر نظامی ایران نشده است.

کمیته امداد امام خمینی به ظاهر یک بنیاد خیریه عادی است که کمک های انسانی در اختیار ساکنان مناطق محروم افغانستان میگذارد، ولی واقعیت اینست که این کمیته طیف وسیعی از شیوه ها و ابزارهای قدرت غیر نظامی را بکار میگیرد تا اهداف سیاسی و عقیدتی دولت جمهوری اسلامی ایران را پیش ببرد و منافع آمریکا را در افغانستان

تضعیف کند. در حقیقت فعالیت‌های کمیته امداد بخشی از یک برنامه بزرگتر است که می‌خواهد با استفاده از نیروی غیر نظامی، نفوذ ایران را نه تنها در افغانستان، بلکه در سراسر منطقه بگستراند. همچنان که کمیته امداد هر روز بر نفوذ خود در مناطق پشتون نشین زیر تسلط شورشیان افغان می‌افزاید و با استفاده از ناراضیاتی های محلی به تحریک احساسات ضد امریکایی می‌پردازد، عواقب کوتاهی مقامات امریکایی در رویارویی با نیروی غیر نظامی ایران نیز روز به روز بیشتر می‌شود.

پایان

منابع:

1. Senate Select Committee on Intelligence, Annual Threat Assessment of the Intelligence Community for the Senate Select Committee on Intelligence, 111th Cong., 1st sess., February 12, 2009, available at www.fas.org/irp/congress/2009_hr/threat-qfr.pdf (accessed July 22, 2010).
2. کرد، "کمیته امداد امام خمینی کمیته امداد امام خمینی در افغانستان ۵۰ کلاس فنی و حرفه ای دایر." (مراجعه: ۱۶ تیر ۱۳۸۹). www.emdad.ir/news.asp?nu=1533
3. خمینی تاریخچه، "کمیته امداد امام." www.emdad.ir/moarefi/index.asp (مراجعه: ۱۱ تیر ۱۳۸۹).
4. کمیته امداد امام خمینی ره، "کمیته امداد امام خمینی اساسنامه." (مراجعه: ۱۱ تیر ۱۳۸۹). www.emdad.ir/moarefi/files/p2.pdf
5. همان جا.
6. همان جا.
7. 2009 کمیته امداد برای دختران دم بخت کشورهای خارجی، "بی بی سی فارسی (لندن)، ۲۰ ژوئن ۲۰۰۹." (مراجعه: ۱۷ تیر ۱۳۸۹). www.bbc.co.uk/persian/iran/2009/07/090719_ka_relief_foundation_anvari.shtml
8. "کمیته امداد امام خمینی ره؛" شورای مرکزی اساسنامه." (مراجعه: ۱۲ تیر ۱۳۸۹). www.emdad.ir/moarefi/shora_markazi.asp
9. (امام خمینی، ۱۳۸۷ گزارش آماری ۱۳۸۷ (تهران: کمیته امداد). (مراجعه: ۱۲ تیر ۱۳۸۹). www.emdad.ir/gozareshat/files/s/1387/fasle19.pdf
10. Quoted in Najmeh Bozorgmehr, "Iran Charity Keeps Poor out of Politics," Financial Times (London), June 30, 2010.
11. خمینی حوزه سرپرستی، "کمیته امداد امام." (مراجعه: ۱۱ تیر ۱۳۸۹). www.emdad.ir/moarefi/moaven_kol.asp
12. آماری ۱۳۸۷، ۷۱-۴۲۷ گزارش.
13. اشتغال مددجویان است، "بازار کار (تهران)، ۱ دی ۱۳۸۸ توجه کمیته امداد امام خمینی در افغانستان به آموزش و." (مراجعه: ۲۳ تیر ۱۳۸۹). www.bazarekar.ir/frmArticle_fa-IR.aspx?ID=285246&CategoryID=19
14. آماری ۱۳۸۷، ۴۵۵ گزارش.
15. "Iran IKRC Sending Aid to Afghanistan," Press TV, September 15, 2007: www.presstv.ir/detail.aspx?id=23216 (accessed July 8, 2010); پرسیکا، "کمیته امداد بین هفت هزار خانواده افغان سوخت توزیع می‌کند." (مراجعه: ۱۷ تیر ۱۳۸۹). <http://persicaforum.com/showthread.php?t=2857>
16. 1387 خانواده تحت پوشش کمیته امداد، "آوا (کابل)، ۴ دی ۱۳۰۰." www.avapress.com/vdca.onek_49nao5k14.html?PHPSESSID=dd81fd6b3cb88fd8708ce42d85ed12b; آذر ۱۳۸۵ در دیگر کشورها در راستای خدمت به نیازمندان است، "خبرگزاری فارس نیوز (تهران)، ۱۲ حضور کمیته امداد." (مراجعه: ۱۷ تیر ۱۳۸۹). www.farsnews.ir/newstext.php?nn=8509120318
17. افغانستان اعلام شد، "خبرگزاری جمهوری اسلامی (تهران)، ۱۱ بهمن ۱۳۸۸ برنامه ایام الله دهه فجر کمیته امداد امام خمینی در." (مراجعه: ۱۷ تیر ۱۳۸۹). www.irna.ir/View/FullStory/?NewsId=931177
18. شیعه، برای پرهیز های مشترک میان مسلمانان ایران و دیگر کشورها، به جای برجسته کردن مناسبت های خاص تمرکز عمدی بر مناسبت سنی مذهب مشکل آفرین باشد از حساسیت های فرقه ای است که می‌تواند برای کمک رسانی به اکثریت (افغان موج (کابل)، "علی دیانتی،" دخالت های رژیم ایران در افغانستان." (مراجعه: ۱۷ تیر ۱۳۸۹). www.afghanmaug.net/content/view/558/32
19. زمزمه قرآن، "راه نجات (کابل)، ۱۳ شهریور ۱۳۸۸ با حضور در همایش بزرگ مردمی." (مراجعه: ۲۱ تیر ۱۳۸۹). www.rahenejatdaily.com/1265/88062612.html
20. "Children Express Solidarity with Palestinians," Pajhwok Afghan News (Kabul), September 25, 2008: <http://pajhwok.com/viewstory.asp?lng=eng&id=62720>
21. 1388 رژیم ایران با قدس نشخوار می‌کند، "کابل پرس (کابل)، ۱۹ شهریور." (مراجعه: ۲۱ تیر ۱۳۸۹). <http://kabulpress.org/mmy/spip.php?article4033>
22. 1387، 454 گزارش آماری.

د پانو شمیره: له ۴ تر 5

افغان جرمن آنلاین په درښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de یادښت: دلیکني د لیکنيزي بني پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هيله من يو خپله لیکنه له رالیولو مخکي په څیر و لولئ

22. "مددجویان است توجه کمیته امداد امام خمینی در افغانستان به آموزش و اشتغال".
23. 1388 دیپلماسی ایرانی (تهران)، ۴ بهمن، "انتخاب سفیر جدید ایران در عراق و جنجال رسانه های عربی".
www.irdiplomacy.ir/index.php?Lang=fa&Page=24&TypeId=1&ArticleId=6790&Action=ArticleBodyView (accessed July 13, 2010); and Michael Rubin, "Understanding Iranian Strategy in Afghanistan," in Afghanistan: State and Society, Great Power Politics, and the Way Ahead, ed. Cheryl Benard et al. (Santa Monica: RAND, 2008).
24. آماری ۱۳۸۷، ۴۵۴ گزارش.
25. "Karzai Lauds Iran's Role in Afghanistan," Islamic Republic News Agency (Tehran), December 7, 2003
26. "Iran IKRC Sending Aid to Afghanistan"
27. "الملی جمهوری اسلامی ایران به زبان دری (تهران)، ۷ شهریور ضیافت افطاری کمیته امداد امام خمینی در افغانستان"، رادیو بین ۱۳۸۸:
- (تیر ۱۳۸۹ مراجعه: ۲۱). http://dari.irib.ir/index.php?option=com_content&task=view&id=5170
28. آماری ۱۳۸۷، ۴۵۴ گزارش.
29. Bozorgmehr, "Iran Charity Keeps Poor out of Politics."
30. U.S. Department of Defense, "DoD Press Briefing with Maj. Gen. Cone and Gen. Wardak from the Pentagon, Arlington, Va," news release, October 18, 2007
31. آفتاب نیوز (تهران)، ۲۱ اردیبهشت ۱۳۸۹، "تحت پوشش قرار دادن نیازمندان افغانی وظیفه کمیته امداد نیست".
(مراجعه: تیر 1389). www.aftab.ir/news/2010/may/11/c4c1273566076_social_relief_help.php
32. Hillary Rodham Clinton, "Statement before the Senate Foreign Relations Committee" (speech, Senate Foreign Relations Committee, Washington, DC, January 13, 2009).
33. National Security Strategy (Washington, DC: White House, May 10, 2010), 10–11.
34. U.S. Department of State, Afghanistan and Pakistan Regional Stabilization Strategy (Washington, DC: Office of the Special Representative for Afghanistan and Pakistan, February 2010).